

Ruokolahden varhaiskasvatuksen työkalupakki

ITSENSÄ JOHTAMISELLA HYVINVOINTIIN JA YHTEISÖLLISYYTEEN

Ruokolahden työkalupakkiin on koottu työn tueksi luotuja materiaaleja ja toimintatapoja, jotka auttavat ylläpitämään henkilöstön ammattitaitoa ja työssä jaksamista.

+

Tiimien "työkalupakeista" esimerkkeinä ovat 3 – 4-vuotiaille ja alle 3-vuotiaille laaditut suunnitelmat.

Laadintaan ovat osallistuneet:

Päivi Ahonpää, Nina Akkanen, Jenna Auvinen, Seija Avelin, Anna Henttonen, Irina Hynynen, Tarja Idman, Riina Jäppinen, Taina Kalinainen, Elisa Kamunen, Noora Liirus, Annukka Montha`n-Kosonen, Seija Muhonen, Tiina Oinonen, Heljä Ovaska, Päivi Parikka, Toni Pekkinen, Piia Pitko, NadiaPunkka, Helena Putkonen, Satu Rapo, Katariina Repo, Minna Romppanen, Päivi Savolainen, Seija Savolainen, Tiia Summanen, Timo Tanskanen, Päivi Tella, Tarja Toikkanen, Päivi Tuure, Katja Vanhatalo, Anne Vepsäläinen, Sanna Väisänen, Merja Kovanen, Terhi Savikurki, Sari Kokkonen, Sirpa Kupiainen, Marja Vesala

Onnellinen
lapsi

Hyvinvoiva
perhe

yhteisöllisyys

avoin vuorovaikutus

kohtaamiset

ammattillisuus

positiivisuus

sitoutuminen

kehittyminen

ARVOT

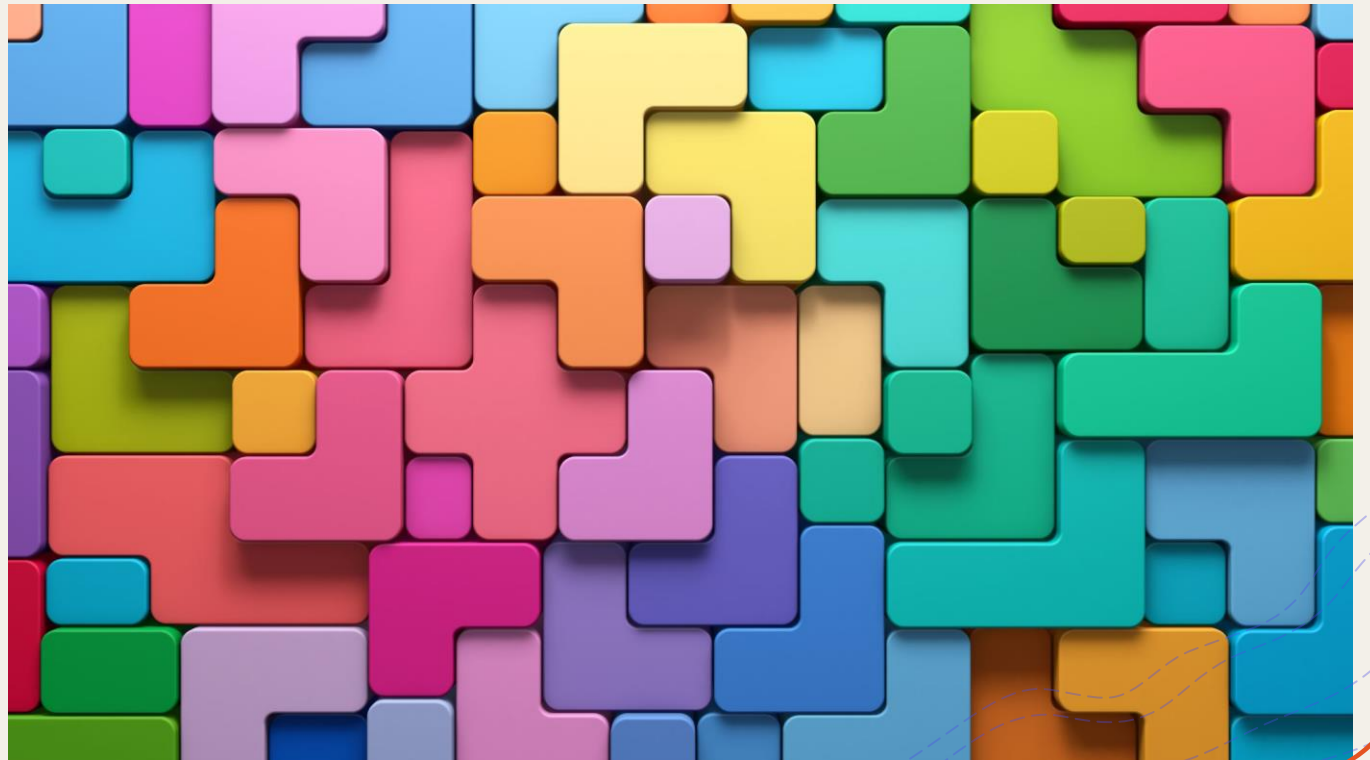
Työn tueksi luotu materiaali

Vuosikellot aiheista: arviointi, lukeminen, mediakasvatus, liikennekasvatus, liikunta, ruokakasvatus, lapsen tuki, musiikki ja luovuus.

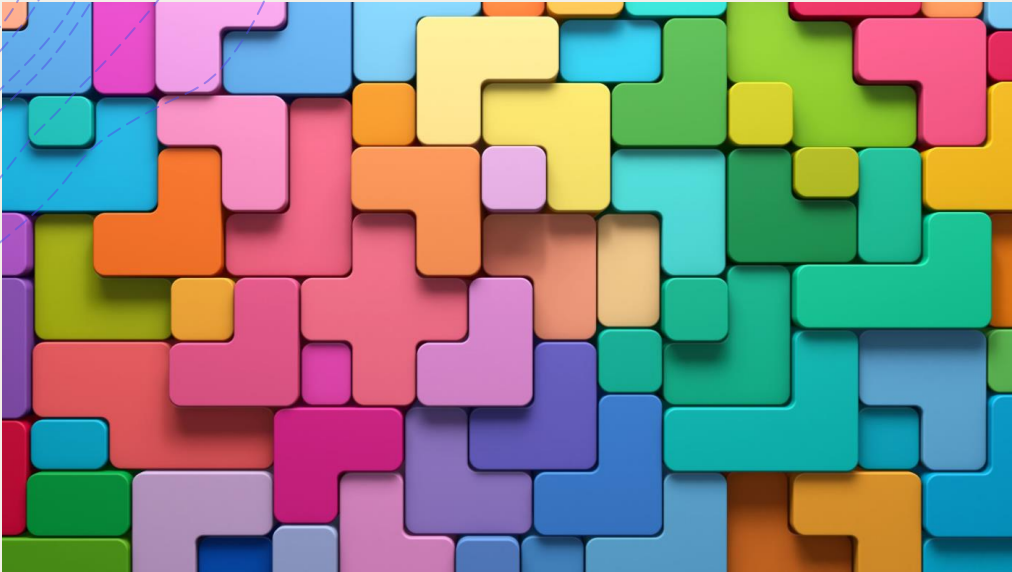
Kaavakkeet: Toiminnan suunnittelukaavio, Hyvä Päivä-kortti, LP- keskustelut, Havainnointimatriisi, Leikin havainnointikaavake, neuvolaan täytettävät 1½ v. ja 4 v. kaavakkeet ja neuvolan palaute,

Materiaalit: Teamsin tiedostoissa käytettävissä vinkkejä ja materiaaleja esim. liikunnasta, liikennekasvatuksesta, ruokakasvatuksesta, mediakasvatuksesta, lukemisesta

Ammatillinen tuki: Varhaiskasvatuksen erityisopettaja käytettävissä, Vamo-ryhmä, moniammatillinen yhteistyö

Vasun noudattamista tukeva materiaali

- + **Kaavakkeet:** Toiminnan suunnittelukaavio,
  - + **Daisyyn tehtävä lapsen vasu/Wilmaan tehtävä leops** joka tehdään yhdessä huoltajien kanssa ja lapsi on osallisena ikänsä mukaisesti
  - + **Tiimivasu:** Lasten vasut huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja niiden perusteella laaditaan ryhmävasu
  - + Lapset ovat mukana toiminnan suunnittelussa ja lapsilta saatu palaute kirjataan ryhmävasuun
- Tiimien työkalupakit:** miten vasu näkyy arjessa, yhteisesti sovitut asiat
- + **Perheiden osallisuus:** päivittäiset keskustelut lapsen päivästä, Vasu-/Leops-keskustelut, lapsen tuen palaverit, tapahtumat ja vanhempainillat
  - + **Asiakastyytyväisyyskyselyt laaditaan vasun sisällön pohjalta,** palaute käsitellään henkilöstön kanssa ja arviointiryhmässä. Toimintaa kehitetään palautteen pohjalta
  - + **Henkilöstökyselyt:** kuntatason kysely joka toinen vuosi,
  - + **Valssi** – laadun arviointijärjestelmä käyttöön 1.8.23 alk.

Lapsen kasvua ja kehitystä tukeva toiminta

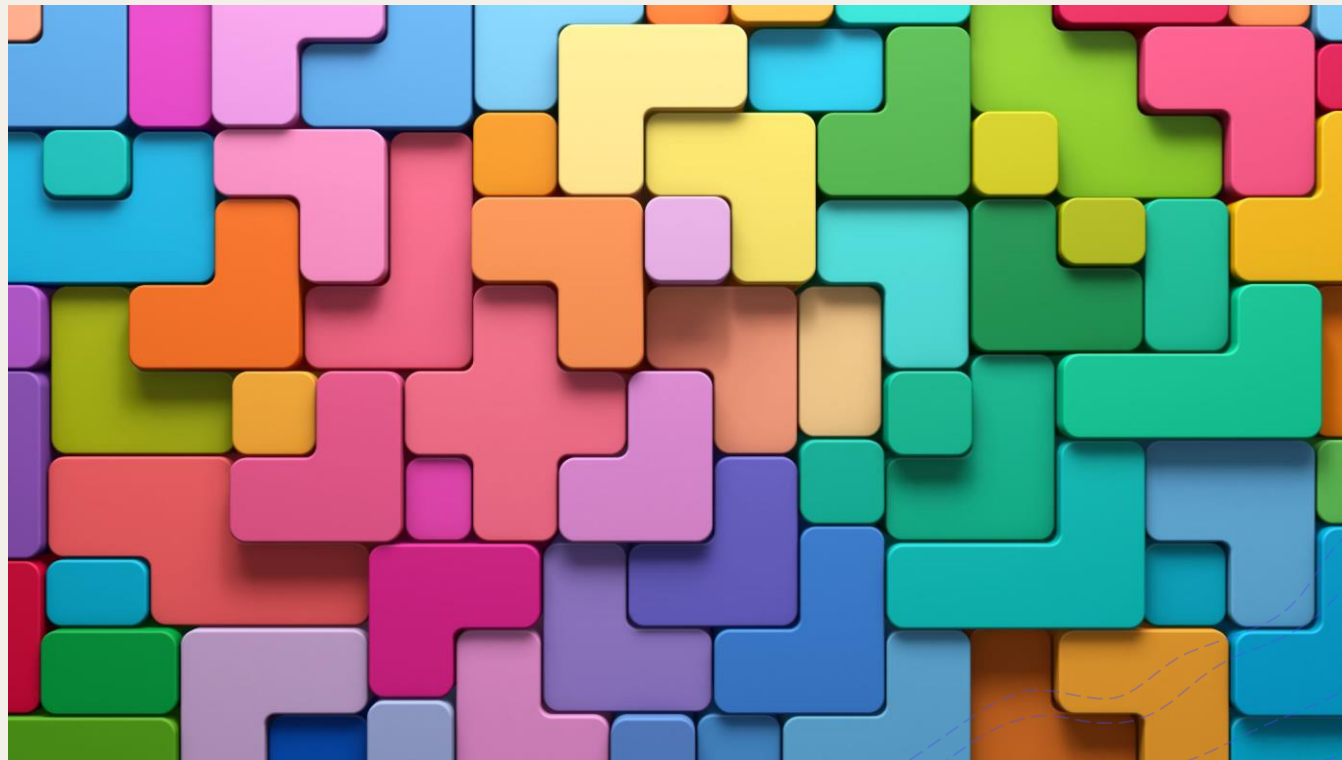
- + Kokopäiväpedagogiikka
- + Ruokakasvatushanke: hankkeen tavoitteet huomioidaan ja arviointiin osallistetaan lapsia
- + Liikuntahanke: resursseja käytetään liikunnan päivittäiseen lisäämiseen ja perheiden kannustamiseen liikkuman lasten kanssa, luontoliikunta ja liikuntapaikkojen hyödyntäminen
- + Elämysten tarjoaminen lapsille taiteesta, kulttuurista, Metku-toiminnassa mukana oleminen
- + Siirtopalaverit lapsen vaihtaessa ryhmää
- + Yhteistyö perusopetuksen kanssa
- + Yhteistyö 3. sektorin kanssa; vanhukset, srk, urheiluseurat, Martat

Henkilöstön työkykyä ylläpitävä toiminta

Hyvä perehdytys työhön:

- työtä koskevat periaatteet ja säädökset, selkeät toimenkuvat
- työyhteisön turvallinen ilmapiiri
- säännölliset palaverit
- mahdollisuus tarvittaessa työnohjaukseen
- turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat kaikkien tiedossa
- toimiva työterveyshuolto, ergonomiaohtaukset ja toimipaikkojen tarkistukset, työkykyneuvottelut
- virkistystoiminta, ePassi, hyvintoimintasuunnitelma
- toimiva työsuojelu ja luottamushenkilöt
- kehityskeskustelut
- toimiva tiedottaminen ja viestintä
- kaavakkeet väkivalta- ja uhkatilanteisiin, ilmoituskaavake epäkohdasta lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa

Kohtaamisen paikkoja, yhteisen työn suunnittelu

MA	TI	KE	TO	PE
Talopalaveri; ajankohtaiset asiat/ opepalaveri; yhteiset asiat/ luku- ja mediakasvatus-tiimi/ ruokakasvatus-tiimi; toiminnan kehittäminen ja arviointi	Tiimin opettajien yhteinen sak (1t); yhteisopettajuus, osaamisen hyödyntäminen	Ryhmäpalaveri (1t, apu naapurityhmästä); ryhmän toiminnan suunnittelu ja arviointi	Ryhmäpalaveri (1t, apu naapurityhmästä) ryhmän toiminnan suunnittelu ja arviointi	Pedaporinat/ avustajien palaveri+veo; mentorointi/ liikuntatiimi/ arviointitiimi; toiminnan kehittäminen ja arviointi

Lisäksi koko talon yhteiset pedaillat ja tyhy-toimintaa 2-4 krt/vuosi

Toiminnan kehittäminen

- + Ulkopuolinen arviointi, johon ryhmä on valinnut arvoitavan kohteen ja siihen luodut käytännöt.
- + Jatkossa Valssin hyödyntäminen.
- + Asiakaspalautekysely huoltajille kerran vuodessa. Huoltajilta ja muilta kunnan työntekijöiltä saatu palaute huomioidaan ja käsitellään.
- + Henkilöstökyselyt; joka toinen vuosi koko kunnan kysely ja joka toinen oma kysely. Tulokset käydään läpi ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

ITSENSÄ JOHTAMISELLA HYVINVOINTIIN JA YHTEISÖLLISYYTEEN

KA+VA-tiimin työkalupakki

Lyhyt kuvaus työkalupakista: Arvot, Oppimisympäristöt, Lapsi- ja oppimiskäsitys, Ammatillinen työote, Vuorovaikutus

Paikkakunta: Ruokolahti

Tekijöiden nimet: Noora Liirus, Riina Jäppinen, Helena Putkonen, Sanna Väisänen, Taina Kalinainen, Satu Rapo, Tarja Idman, Annukka Monthán-Kosonen, Heljä Ovaska, Elisa Kamunen

ARVOT:

LAPSI- LÄHTÖISYYS

- Kohdataan jokainen lapsi päivän aikana
- Konkreettisesti lapsen tasolle
- Katsekontakti
- Lapsen arvostava kohtaaminen

TASAPUOLI- SUUS JA YHDENVER- TAISUUS

- Lapsen oikeudet
- Kaikki kohdataan samanarvoisesti
- Huoltajien arvostava kohtaaminen ja kuuleminen

LAPSEN OSALLISUUS

- Lastenkokoukset
- Toiminnan säännöllinen arviointi
- Mielenkiinnon kohteiden kartoittaminen

TERVEELLI- NEN JA KESTÄVÄ ELÄMÄN- TAPA

- Säännöllinen ohjattu sekä vapaa liikunta
- Ruokakasvatus
- Kestävä kehitys
- Luontokasvatus

OPPIMISYMPÄRISTÖT:

FYYSINEN

- Leikkeihin innostava
- Lelut ja välineet lasten saatavilla
- Rauhallinen tila leikeille
- Selkeä
- Turvallinen

PSYKKINEN

- Turvallisuus
- Myönteinen ja arvostava ilmapiiri
- Lapsen käyttäytymisen takana on tunne. Tunteen takana on tarve. → Vastataan lapsen tarpeeseen.

TOIMINTA-KULTTUURI

- Varataan aikaa lapsista nousseille pohdinnoille, mielenkiinnonkohteille, kysymyksille ja tarpeille
- Rauhallisuus ja kiireettömyys

KONKREETTISIA TEKOJA

- Aikuisten johdonmukainen toiminta ja reaktiot
- Huomataan hyvä
- Kiirettä ei näytetä lapsille

LAPSI- JA OPPIMISKÄSITYS:

LAPSI- KÄSITYS

- Lapsi on aktiivinen toimija
- Lapsi on omatoiminen → annetaan aikaa ja mahdollisuuksia

LAPSI- KÄSITYS

- Lapsuus on ihmettelyn, tutkimisen, oppimisen ja itsensä ilmaisemisen aikaa
- Lapsuuden itseisarvo

OPPIMIS- KÄSITYS

- Leikki on lapsen työtä
- Lähikehityksen vyöhyke
- Kiinnostuksen kohteet oppimisen taustalla

OPPIMIS- KÄSITYS

- Kaikille samat mahdollisuudet → lapsen oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Oppiva yhteisö → myös lapset opettavat aikuisia

AMMATILLINEN TYÖOTE:

MITÄ TUON TULLESSANI

- Ammatillinen työote
- Tahtotila
- Tilannetaju
- Positiivinen puhe
- Muistetaan, että jokaisen työpanos on tärkeä

ITSENSÄ KEHITTÄMI NEN

- Oman työn reflektointi
- Kiinnostus osallistua koulutuksiin
- Myönteinen suhtautuminen työnkiertoon
- Mallioppiminen kollegoilta
- Kehityskeskustelut

PEDA- GOGIIKKA

- Ratkaisukeskeisyys
- Positiivinen ja sensitiivinen työote
- Valtakunnallisen sekä oman kunnan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden hallinta

KONKREET- TISIA TEKOJA

- Elstä KYLLÄ
- Miksipä ei
- Ongelman muuttaminen tavoitteeksi
- Yhteisesti sovittuihin pelisääntöihin sekä pedagogisiin ratkaisuihin sitoutuminen

VUOROVAIKUTUS:

LAPSI
-
LAPSI

- Kannustava
- Positiivinen
- Myönteinen
- Arvostava
- Aikuinen tukee ja kannattelee

LAPSI
-
TYÖNTEKIJÄ

- Kannustava
- Positiivinen
- Myönteinen
- Arvostava
- Jokainen tulee kuulluksi sekä kohdatuksi

TYÖNTEKIJÄ
-
TYÖNTEKIJÄ

- Jokaisella on oikeus olla oma itsensä
- Kunnioittava
- Jokaisen mielipide on arvokas
- Kiitos ja kehut

TYÖNTEKIJÄ
-
HUOLTAJA

- Positiivinen
- Myönteinen
- Arvostava
- Aamulla otetaan vastaan tiedot huoltajilta
- Päivän päätteeksi kerrotaan päivän kuulumiset

Työkalupakki

Lumpeet ja Ulpukat
Itsensä johtamisella hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen

Ruokolahti

Anna Henttonen

Tiia Summanen

Tiina Oinonen

Päivi Tuure

Jenna Auvinen

Katariina Repo

Päivi Savolainen

Arvot ja tavoitteet työssämme

- Tarjotaan lapsille turvallinen, rauhallinen ja kannustava toimintaympäristö. Pyritään kiireettömyyteen.
- Lapsilla valinnanvaraa toimintaan näkyvästi esillä.
  - Lelut esillä, pöytähommiin kuvat kaapin ovesta, mistä voi valita. Lasten mielenkiinnon kohteet otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.
- Monipuolista toimintaa oppimisen alueiden mukaisesti. Ohjattua toimintaa ja omaehtoista toimintaa tarjotaan pienryhmissä.
- Hyvien tapojen opettelu päiväkodin arjessa. Kulttuurinen kasvatus, esimerkiksi juhlapyhät huomioidaan.
- Leikin merkitys kasvun ja kehityksen tukemisessa, sekä sosiaalisen kanssakäymisen harjoittelemisessa.

Arvot ja tavoitteet työssämme

- Tarjotaan syliä ja kuunnellaan sekä kuullaan lasta. Henkilöstö on aidosti läsnä lasten kanssa. Lasten aloitteiden huomioiminen ja ymmärtäminen.
- Kehut ja kannustaminen onnistumisista, sekä rohkaisu ja kannustaminen uusien asioiden kokeiluun.
- Sanoittamisen ja kuvailun opettelu, kielen kehitystä monipuolisesti, loruillen, laulellen ja kirjoja lukemalla. Nämä eivät ole sidottuja tuokioihin, vaan kokopäiväistä pedagogiikkaa.
- Omatoimisuuden harjoittelua ja positiivinen kannustaminen uusien taitojen opetteluun.
- Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö, kunnioitus, arvostus, kasvatuskumppanuus vanhempien sekä työyhteisön jäsenien välillä
- Yhteiset näkemykset ja tavoitteet työyhteisössä

Eheä päivä

- Tältä näyttää tyypillinen päivä pienten puolella
- Kokopäiväpedagogiikka
  - Tartutaan lasten aloitteisiin, toiveisiin ja tarpeisiin
  - Oppimista tapahtuu kokoaikaisesti

8.00-8.45	Aamupala
9.00-9.45	Pedagoginen toiminta
9.45-11.00	Ulkoilu
11.15-11.45	Ruokailu
12.00-14.00	Päivälepo
14.00-14.30	Välipala
14.30-15.30	Vapaa leikki/ <u>iltapäiväpedagogiikka</u>
15.30-17.00	Ulkoilu

Työkaluja arkeen

- Viikottaiset ryhmäpalaverit
  - Ryhmäpalavereissa käydään läpi yhdessä lasten vasujen tavoitteet, sovitaan yhteinen toimintatapa tukea niitä ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista yhdessä
- Säännölliset tiimipalaverit
- Opettajien yhteinen SAK-aika
- Vuosikellot, kuukauden toimintasuunnitelma, viikkosuunnitelma.
- Yhteisopettajuus, vahvuudet käyttöön ,muutenkin yhteinen ideointi toimintaa varten.
- Tiimisopimus ja ryhmävasu sekä näiden säännöllinen arviointi
- Viestien ja informaation kulkeminen
  - Teams, Daisy, puhelin, kasvotusten kohtaaminen

Pedagoginen dokumentointi

- Lasten vasut
- Valokuvat Daisyn kasvukansiossa
- Viikkoviestit perheille
- Aloittavien lapsien perheille viestiminen lapsen kuulumisista alkuun tiheämmin
- Chromebookit henkilökunnalla

Ei pelkkää pepun pyyhkimistä, täällä
luodaan tukeva pohja tulevaisuudelle!

